ПЕСНИКУ БРАНИСЛАВУ МАТИЋУ ДОДЕЉЕНА *ГРАЧАНИЧКА ПОВЕЉА* ЗА 2026.

Ми ћемо се вратити

Кад год на Косову добијамо неки дар или примамо награду, то је увек за оно што тек треба да учинимо. Кад дође дан, кад куцне час. Келтски песник Џон Дан, рођак наш, указивао нам је како се одлучује да ли ће човек бити „мањи од мрава или нешто више од човека". Дођу времена кад они мањи од мрава умисле да могу одлучивати о стварима већим од човека. Високу цену за тај прекршај плаћају и људи и мрави. Било би непристојно да ја вама, који данас опстојавате под куполама Грачанице, објашњавам ко су мрави и шта је веће од човека. Велики Рилке каже: „Ко говори о победи? Издржати — то је све." Поезија је ту да то не заборавимо и да не дамо веће за мање

Застанимо, удубимо се. Помислимо чији све корак памте ове камене стазе и ко је све подизао боготражитељски поглед ка овим куполама, од милутиновских давнина до, ево, ове предвидовданске вечери.

О Косову су писали и певали највећи за које овај језик и овај род зна. Да, Косово је и најскупља реч, и грдно судилиште, и земља-храм, и земља између Срба и неба, и град саздан од камена којим су нас каменовали, и поље као ниједно: над њим звезда, под њим звезда. Ко данас заусти ту реч, заустио је и Бога и човека, и вечност и време, и подвиг и суноврат. Заустио је исон, тон који Творац подастире под створено.

Кад год на Косову добијамо неки дар или примамо награду, то је увек за оно што тек треба да учинимо. *Кад дође дан, кад куцне час*.

Никада то није у привид наше славе, него вишње подсећање на славу којој треба да служимо. То су очи анђела-брата у којима се не огледамо, него бивамо премерени.

Када је мој далеки предак Војин стајао на своме мосту вучитрнском, није знао да ће осванути у мојој песми. Он је више делио него примао повеље. Али због натруха Војина у мени, данас, примајући *Грачаничку повељу*, знам да примам сва она столећа неба и слободе о којима су сневали, за које су живели и мрели толики пре нас.

Келтски песник Џон Дан, рођак наш, често је указивао на просторе и ситуације у којима се одлучује да ли ћемо бити „мањи од мрава или нешто више од човека". Ако код Срба постоји такав простор и таква ситуација, у свим земљама и световима, онда је то овде, на Косову. Дођу времена кад они мањи од мрава умисле да могу одлучивати о стварима већим од човека. Високу цену за тај прекршај плаћају и људи и мрави. Било би непристојно да ја вама, који данас опстојавате под куполама Грачанице, објашњавам ко су мрави и шта је веће од човека.

Велики Рилке каже: „Ко говори о победи? Издржати — то је све."
Поезија је ту да то не заборавимо и да не дамо веће за мање.
Поезија је ту да трајемо знајући: *ми ћемо се вратити*.
Хвала жирију на поверењу и препознавању.
Хвала организатору што нас је окупио у овом свечаном предвидовданском часу.
Хвала и свима вама што сте ту, и што ћете бити ту и кад ми одемо.
Прочитаћу вам вечерас песму „На мосту вучитрнском", из циклуса „Војиновићи".

НА МОСТУ ВУЧИТРНСКОМ

Стегни тај мач, Војине,
и изађи насред свог моста
вучјег, трновитог.
Нека те одатле не помере фанфаре и зурле,
прелест слика туђинских
и грмљавина временâ.
Ниси ту кулу и светловод
подизао за узмицање
него да одатле дохватиш недохват,
умиваш се светим водама
и распоређујеш ветрове.

И ако иза тебе не буде никога,
тишина се претвори у Велику Самоћу,
расцветају се старе ране
а свену божури млади,
не помери се, Војине, роде.
Пламти, памти.

Кроз тебе ћемо и ми знати
где да се окупимо
кад нас опет буде. **<**

(Интегрални текст беседе испред Грачанице,
на „Видовданском песничком причешћу”, 27. јуна 2026)

Објављено: понедељак, 29. јун 2026, 23:53h